

Advies

DATUM 18 maart 2019
VOLGNUMMER 2018-2019/08

COMMISSIE Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Afstammingscentrum en DNA-databank: een belangrijke stap vooruit in het realiseren van het recht op afstammingsinformatie

Op 20 maart 2019 bespreekt de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin het voorstel van decreet dat een afstammingscentrum en een DNA-databank wil oprichten.¹

Het voorstel van decreet wil tegemoet komen aan het recht op afstammingsinformatie dat internationale verdragen waarborgen. Dit door een afstammingscentrum op te richten voor iedereen met afstammingsvragen, gekoppeld aan psychosociale steun voor alle betrokkenen. Tegelijk wil men een DNA-databank opzetten voor wie op zoek is naar verwanten.

Het Kinderrechtencommissariaat is verheugd met dit voorstel van decreet. Het geeft een krachtig signaal dat afkomst, identiteit en toegang tot deze informatie belangrijk is. Ook in onze eigen meldingen en klachten weerklinkt deze wens. Dat het voorstel van decreet minderjarigen en hun rechten in afstammingskwesaties sterker een plek geeft dan vandaag het geval is, is een enorme stap vooruit.

Anderzijds leggen signalen en meldingen bij het Kinderrechtencommissariaat ook andere problemen bloot die overheidsaandacht vragen. Naar de verdere uitvoering van het decreet, blijven er nog enkele onvolkomenheden en onduidelijkheden om weg te werken.

¹ Voorstel van decreet houdende oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank, 1 februari 2019 (2018-2019), 1855 (2018-2019)-Nr. 1. <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1461405>

- Verhaal geen kosten verbonden aan de zoekvraag op minderjarigen en geadopteerden. Zij hebben recht op deze informatie, maak de toegang daartoe gratis.
- Beperk de matching van DNA-profielen niet tot de eerste graad. Maak het matchen tussen halfbroers en -zussen mogelijk.
- Bouw een klachtenmechanisme in met directe toegang voor minderjarigen.
- Laat bij inzage de professionele begeleiding standaard uitvoeren door het afstammingscentrum. Schakel de adoptiedienst enkel in als de geadopteerde of zijn wettelijke vertegenwoordiger of zijn meerderjarige vertrouwenspersoon er expliciet om vraagt.
- Laat de instantie die inzage verleent bij adoptiedossiers niet op eigen houtje bepalen welke informatie ze doorgeeft. Dat lijkt een stap terug voor de rechtspositie van interlandelijk geadopteerden ten opzichte van het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013.
- Sensibiliseer over het belang van afstammingsinformatie.

Het Kinderrechtencommissariaat hoopt dat het voorstel van decreet alvast een eerste stap is om het recht op identiteit en afstammingsinformatie ten volle te realiseren. Daarvoor zijn onder meer wetwijzigingen nodig die donoranonimiteit afschaffen, discreet bevallen mogelijk maken en draagmoederschap regelen. Verder onderzoek naar afstammingsvragen is noodzakelijk om de beleving van kinderen in kaart te brengen en om tegemoet te kunnen komen aan hun ondersteuningsvragen.

1. Van hoorzittingen gedwongen adopties naar het oprichten van een afstammingscentrum en DNA-databank

Het idee van een afstammingscentrum en een DNA-databank is niet nieuw. Na de hoorzittingen over gedwongen adopties in het Vlaams Parlement, stelde Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een expertenpanel samen. De kinderrechtencommissaris maakte deel uit van dit panel. Eén van de eindaanbevelingen van dat expertenpanel was het oprichten van een afstammingscentrum en DNA-databank. Omdat er heel wat gelijkenissen zijn tussen de vragen van slachtoffers van gedwongen adopties en van andere groepen over hun recht op identiteit, gaf Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een werkgroep de opdracht om te onderzoeken hoe zo een afstammingscentrum en DNA-databank vorm kunnen krijgen. Het Kinderrechtencommissariaat zat in deze werkgroep. De werkgroep stuurde de finale tekst door naar de minister. Het Kinderrechtencommissariaat is verheugd te zien dat de indieners van het voorstel van decreet zich baseren op deze tekst.

2. Enorme stap vooruit

2.1. Recht op afstammingsinformatie staat centraal

Het voorstel van decreet gaat uit van een krachtig principe, namelijk dat afkomst en identiteit en de toegang tot deze informatie belangrijk zijn.

Dat werd lange tijd niet of onvoldoende erkend. Al jaren vraagt het Kinderrechtencommissariaat hier aandacht voor.²

Uit ons klachtenonderzoek blijkt hoe belangrijk het is te weten van wie je afstamt. De vraag duikt op bij kinderen en jongeren die verwekt zijn via anoniem donorschap, via een draagmoeder of die te vondeling werden gelegd, alsook bij kinderen van wie de moeder anoniem beviel en bij geadopteerden. Deze kinderen en jongeren hebben een biologische én een sociale realiteit. Hoewel hun belevingen, verwachtingen en noden uiteenlopend kunnen zijn, hebben velen onder hen te maken met een dubbele loyaleiteit.

Donorkind zoekt vader

‘Ik ben Elias, ik ben een donorkind en heb geen vader. Ik ben 11 jaar en heb al veel gezocht naar mijn papa, maar zonder resultaat. Ik las dat het in België bijna onmogelijk is om je donorvader te leren kennen. Is het mijn recht om mijn vader te kennen?’

Adoptiekind zoekt moeder

‘De grond zakte gisteren onder mijn voeten weg toen ik het nieuws vernam van de frauduleuze praktijken in Sri Lanka. De vrouw die ik vier jaar geleden ontmoette, is misschien helemaal niet mijn biologische moeder. Ik ben weer bij af, ik moet opnieuw gaan zoeken, opnieuw alle emoties ondergaan, opnieuw een moeilijke reis ondernemen. En dat allemaal om misschien te weten te komen dat mijn hele leven een leugen is geweest. En ook voor mijn adoptieouders.’

Ook wensouders die ons contacteren, denken meer en meer na over de rechtspositie van kinderen, wat een positieve evolutie is.

Draagmoeder versus rechten van het kind

Een moeder van drie kinderen mailt het Kinderrechtencommissariaat. Ze wil draagmoeder zijn voor een bevriend homokoppel. De eikel zou van een vriendin komen, de zaadcel van één van de wensvaders. Na de geboorte wil het bevriende koppel het kindje adopteren. Ze vraagt ons of dat juridisch haalbaar is en of er obstakels zijn vanuit de rechten van het kind. Wij kunnen geen eenvormig en helder antwoord geven omdat draagmoederschap in België niet wettelijk geregeld is. Dat leidt tot rechtsonzekerheid en is niet in het belang van het kind.

Op zoek naar een niet-anonieme donor

‘Ik ben moeder van een donorkind. Ik vind het belangrijk dat mijn zoon kan weten vanwaar hij komt. Ik vind dit een fundamenteel kinderrecht dat België niet realiseert. Ik wil heel graag iets doen om die wet te veranderen zodat hij de informatie krijgt waarop hij recht heeft. Weet u soms welke stappen ik kan zetten om ervoor te zorgen dat mijn kind de informatie krijgt waarop hij recht heeft?’

2.2. Kinderrechten als referentiekader

Het voorstel van decreet baseert zich op verschillende wetsartikelen in internationale verdragen die het recht op afstammingsinformatie waarborgen. Ook onze adviezen over het recht op afstammingsinformatie zijn hierop gebaseerd, en dan voornamelijk op het VN-Kinderrechtenverdrag.

² Zie bijvoorbeeld de volgende adviezen van het Kinderrechtencommissariaat: ‘Discreet Bevalllen’ (2008-2009, nr. 2), ‘Verzoekschrift legaliteit adopties uit anonieme bevallling Frankrijk’ (2010-2011, nr. 6), ‘Discreet bevallen met informatiewaarborgen voor het kind’ (2014-2015, nr. 3) en ‘Alles in het teken van recht op afstammingsinformatie’ (2014-2015, nr. 16). Ze zijn te raadplegen op https://www.kinderrechtencommissariaat.be/adviezen_en_standpunten

Dit verdrag bevat verschillende bepalingen die invulling geven aan het recht van elk kind om zijn afstamming te kennen. Centraal staat artikel 7 van dat verdrag. Het wordt verder ondersteund door het recht van het kind om zijn of haar identiteit te behouden (art. 8), het recht op het zoeken en verkrijgen van informatie (art. 13) en het recht op eerbied voor het privé- en gezinsleven van het kind (art. 16).

Artikel 7 VN-Kinderrechtenverdrag

The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality, as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents.

Elk kind heeft met andere woorden het recht om 'in de mate van het mogelijke' zijn of haar 'ouders' te kennen.

Als Kinderrechtencommissariaat baseren we ons op de voorbereidende werken (*travaux préparatoires*) van het Kinderrechtenverdrag en de quasi-rechtspraak van het VN-Kinderrechtencomité. Deze maken duidelijk dat de term 'ouders' ruim moet worden geïnterpreteerd, namelijk dat zowel juridische, sociale en biologische ouders er onder kunnen vallen.³ De voorbereidende werken van het VN-Kinderrechtenverdrag leren ons dat artikel 7 werd toegevoegd om kinderen de mogelijkheid te bieden om hun persoonlijkheid en identiteit te ontwikkelen en dat het recht van het kind om zijn ouders te kennen essentieel is voor de psychologische stabiliteit.⁴ Zoals vermeld, leren ervaringen van kinderen en jongeren ons dat elk van de ouders - zowel sociaal, biologisch, juridisch - een belangrijke invloed heeft op de identiteitsvorming van het kind en dat het ontbreken van informatie over de biologische ouder soms psychologische schade aan het kind toebrengt. Op basis hiervan zou het vreemd zijn om het concept 'ouders' te reduceren tot sociaal-educatieve ouders.

Ook het VN-Kinderrechtencomité reikt een aantal kapstokken aan. Zo blijkt uit de slotopmerkingen die het VN-Kinderrechtencomité formuleerde naar een aantal landen dat het comité in het kader van adoptie onder 'ouders' minstens de biologische ouders verstaat⁵ en dat in het geval van donorconceptie het kind ook recht heeft om zijn genetische ouders te kennen.⁶ Het Kinderrechtencomité is ook bezorgd over nationale wetgeving die informatie achterhoudt voor kinderen die geboren zijn uit donorconceptie of die aan moeders toelaat anoniem te bevallen.⁷ Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens lijkt deze interpretatie bij te treden door te oordelen dat de biologische band tot de harde kern van de identiteit van ouders en kinderen behoort.⁸

³ Voor een uitgebreide interpretatie van deze bronnen, zie L. Pluym, 'het recht van het kind om zijn ouders te kennen (art. 7.1. IVRK) na heterologe medisch begeleide voortplanting, adoptie en draagmoederschap in België', *Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten*, 13 (2012), nr. 1, pp. 5-22.

⁴ S. Detrick, *The United Nations Convention on the Right of the Child: A guide to the travaux préparatoires*, Den Haag, Martinus Nijhoff Publishers, 1992.

⁵ Kinderrechtencomité, 'Concluding Observations' (Czech Republic 2011), UN Doc. CRC/C/CZE/CO/3-4, §§8-9; 'Concluding Observations' (Kazachstan, 2003) UN Doc. CRC/C/15 Add. 213, §§45-46.

⁶ Kinderrechtencomité, 'Concluding Observations' (Swiss, 2002), UN Doc. CRC/C/15 Add. 183, §§28-29; 'Concluding Observations' (Monaco, 2001), UN Doc. CRC/C/15/Add. 158, §§24-25.

⁷ Kinderrechtencomité, 'Concluding Observations' (UK and Northern-Ireland, 2002), UN Doc. CRC/C/15/Add. 188.

⁸ EHRM, *Jaggi vs. Switzerland*, 13 juli 2006, Applic. Nr. 58757/100.

2.3. Versterkt kinderrechtenperspectief

Het voorstel van decreet geeft aan het perspectief van minderjarigen vanaf 12 jaar en hun rechten en noden in afstammingskwesities een sterkere plek dan vandaag het geval is. Het Kinderrechtencommissariaat juicht dat toe.

Minderjarigen vanaf 12 jaar kunnen DNA-onderzoek vragen (art. 15)

Het afstammingscentrum kan in het kader van zoek- en afstammingsvragen voor bepaalde gebruikers DNA-onderzoek uitvoeren. Daarvoor is een DNA-staal nodig. Dat kan vanaf de leeftijd van twaalf jaar. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare leeftijd voor geïnformeerde toestemming in de wet op de patiëntenrechten, alsook met de leeftijdsgrens in het decreet rechtspositie van de minderjarigen in de jeugdhulp. Bij een verzoek door een min 12-jarige, zal het afstammingscentrum beslissen op basis van de maturiteit. De minderjarige wordt dan altijd gehoord.

Minderjarigen vanaf 12 jaar kunnen vrijwillig geïnformeerd toestemmen (art. 16)

Centraal in de werking van het afstammingscentrum staat het principe dat elke gebruiker vrijwillig en geïnformeerd kan en moet beslissen over het verloop van zijn of haar zoektocht: het opstarten, al dan niet DNA-staal afnemen, al dan niet uitwisselen van informatie aan genetische verwanten en welke informatie.

Vanaf twaalf jaar kan een minderjarige zelf vrijwillig en geïnformeerd deze toestemming geven. Voor minderjarigen jonger dan 12 moet deze uitdrukkelijke en geïnformeerde toestemming door zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger worden gegeven. Het gaat dan om de uitzonderlijke situatie waarbij de minderjarige zijn zoektocht op basis van DNA-onderzoek ook voor de leeftijd van 12 jaar wil aanvangen (zie hierboven).

Uitwisselen van identificeerbare informatie enkel met toestemming van minderjarige vanaf 12 jaar (art. 24)

Als er op basis van DNA-matching genetische verwantschap wordt vastgesteld tussen twee of meer gebruikers, informeert het afstammingscentrum de betrokkenen in eerste instantie alleen over niet-identificeerbare kenmerken. Het uitwisselen van identificeerbare informatie kan pas na uitdrukkelijke en geïnformeerde toestemming van elke betrokkene. Voor minderjarigen geldt dat ze vanaf twaalf jaar bekwaam worden geacht om daarover te beslissen.

De mededeling van informatie aan minderjarige gebruikers gebeurt in aanwezigheid van de wettelijke vertegenwoordiger of een meerderjarige vertrouwenspersoon van de minderjarige.

Afstammingscentrum als toegangspoort voor vragen van geadopteerden (art. 22, 37, 39 en 40)

De toelichting bij het voorstel van decreet maakt duidelijk dat het afstammingscentrum voortaan fungeert als centrale toegangspoort voor alle mogelijke vragen en ondersteuning, en het hele traject van de geadopteerde kan volgen. Dat komt tegemoet aan de bezorgdheden die het Kinderrechtencommissariaat van geadopteerden ontving.

Nu zijn er verschillende diensten die geadopteerden inzage verlenen in hun dossier en hen ondersteunen bij hun zoektocht. Ze weten niet altijd bij wie ze met welke vraag terecht kunnen. Ze lopen soms verloren in het web aan organisaties. Ze vinden het belangrijk dat er een onafhankelijk centraal punt komt dat adoptiedossiers verzamelt.

3. Aandachtspunten

Uit onze klachten komen een aantal gevoeligheden en signalen naar boven die van belang zijn bij het verder uitwerken van het voorstel van decreet.

3.1. Maak het behandelen van de zoekvraag voor minderjarigen en geadopteerden gratis

Artikel 14 van het voorstel van decreet vermeldt dat het afstammingscentrum een vergoeding kan vragen als er kosten verbonden zijn aan de zoekvraag van de gebruiker. Het gaat om kosten van de analyse en matching van zijn of haar DNA-profielen en om vragen in het kader van interlandelijke adoptie.

Het Kinderrechtencommissariaat begrijpt dit algemeen principe, maar hoopt dat de Vlaamse Regering bij het concretiseren ervan rekening houdt met de financieel zwakke positie van minderjarigen. Zo pleiten we ervoor dat minderjarigen gratis een staal kunnen laten afnemen en inschrijven in de DNA-databank.

Wat de kosten in het kader van (interlandelijke) adoptie betreft, vinden we het jammer dat adoptiediensten vergoedingen vragen aan de geadopteerde die zijn of haar biologische ouders zoekt. Adoptiediensten legitimeren deze kosten door aan te halen dat hun contactpersoon tijd en werk in de zoektocht steekt. Hoewel het begrijpelijk is dat hun contactpersoon een vergoeding vraagt voor het geleverde werk, is het in eerste instantie de taak van adoptiediensten om zoveel mogelijk informatie te verzamelen over de geadopteerde en zijn achtergrond. Mocht dat gebeurd zijn, dan zou de geadopteerde zich op latere leeftijd niet moeten beroepen op de adoptiedienst.

3.2. Beperk de matching van DNA-profielen niet tot de eerste graad

Artikelen 23 tot en met 28 van het voorstel van decreet gaan over de procedure als er via matching van DNA-profielen een genetische verwantschap wordt gevonden. Het zoeken naar en de vaststelling van verwantschap wordt in dat verband beperkt tot de eerste graad (art. 23). Concreet betekent dit dat enkel in rechte lijn verwantschap kan worden vastgesteld tussen ouders en kinderen.

We betreuren dat het matchen tussen halfbroers en -zussen niet mogelijk is. We merken dat velen bij wie de juridische verwantschap niet overeenstemt met de biologische en/of sociale afstammingsrelatie, ook op zoek gaan naar halfzussen en -broers. Ze zoeken niet alleen uit nieuwsgierigheid of om lotgenoten te vinden, of uiterlijke en karakterovereenkomsten, maar evengoed voor erfelijke aandoeningen en zelfs om onbedoelde incest te vermijden. In Nederland is bijvoorbeeld gebleken dat donorkinderen vaak nog in de buurt wonen van de fertiliteitskliniek waar ze zijn verwekt, sommigen van hen in dezelfde straat.

3.3. Bouw een klachtenmechanisme in met directe ingang voor minderjarigen

We pleiten voor een klachtenmechanisme dat minderjarigen toelaat om problemen aan te kaarten. Als een minderjarige het niet eens is met een beslissing, moet hij of zij daar beroep tegen kunnen aantekenen. Momenteel voorziet het voorstel van decreet dat niet.

Enkel de medewerkers van het afstammingscentrum kunnen een vraag voorleggen over ethische en juridische kwesties. Het is belangrijk dat minderjarigen ook zelf actie kunnen ondernemen.

3.4. Hou rekening met de positie en gevoeligheden van interlandelijk geadopteerden

Laat het afstammingscentrum zijn centrale rol als toegangspoort spelen: vraag toestemming van de minderjarige alvorens de adoptiedienst te betrekken

Vanaf twaalf jaar kunnen minderjarigen inzage in hun adoptiedossier vragen (artikel 40).

Als de geadopteerde minderjarig is, geeft het voorstel van decreet aan dat de inzage gebeurt onder professionele begeleiding van een medewerker van het afstammingscentrum of van de adoptiedienst die belast was met de bemiddeling, én in aanwezigheid van een wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige of een meerderjarige vertrouwenspersoon (§2).

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt de professionele begeleiding standaard te laten uitvoeren door het afstammingscentrum, en slechts door de adoptiedienst als de geadopteerde of zijn wettelijke vertegenwoordiger of zijn meerderjarige vertrouwenspersoon hier expliciet om vraagt. Dat sluit aan bij één van de doelstellingen dat het voorstel van decreet voor ogen heeft, namelijk het afstammingscentrum een centrale rol te laten spelen als toegangspoort en trajectbegeleider voor inzage en zoektochten van geadopteerden.

In het voorstel van decreet is het niet duidelijk wie er wanneer aangeeft of de adoptiedienst deze begeleiding zal opstarten. Bij volwassen geadopteerden verwoordt het voorstel van decreet het inzagerecht anders, namelijk met meer nadruk op de keuze van de geadopteerde (§5).

Garandeer minimaal dezelfde waarborgen van inzagerecht voor interlandelijk geadopteerden als in het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013

Artikel 40 §7 van het voorstel van decreet is onduidelijk geformuleerd. Krijgen de interlandelijk geadopteerden nog steeds dezelfde waarborgen zoals geformuleerd in artikel 69 en artikel 71§2 van het Besluit van de Vlaamse regering inzake het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie van 22 maart 2013?⁹

⁹ Voor het Besluit van de Vlaamse regering inzake het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie van 22 maart 2013, zie <https://www.kindengezin.be/img/bvr-inzage-bemiddeling-ia-22-maart-2013-gewijzigd.pdf>.

Of is dit een stap terug voor de toegang tot informatie en bijhorende procedure?

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt om dit artikel te verfijnen en te verhelderen.

Wat wordt verstaan onder ‘juiste diensten’ of ‘andere diensten in binnen- en buitenland’?

Artikel 40 §9 van het voorstel van decreet geeft aan dat de geadopteerde die contact wil opnemen met leden van zijn biologische familie daarvoor het afstammingscentrum om bijstand kan verzoeken. Het afstammingscentrum gaat na of er contact mogelijk is, op welke manier dat best verloopt en verwijst de geadopteerde vervolgens door naar diensten of instellingen in binnen- of buitenland die de geadopteerde verder kunnen begeleiden. De opdracht van het afstammingscentrum daarin is dus beperkt tot het (psychosociaal) ondersteunen en toeleiden van de geadopteerde naar de juiste diensten. Het afstammingscentrum voert zelf geen onderzoeken of zoektochten in het buitenland.

Signalen en meldingen bij het Kinderrechtencommissariaat tonen aan dat de zoektocht van interlandelijk geadopteerden naar biologische ouders geen sinecure is. Artikel 40 §9 is vaag geformuleerd, net zoals de toelichting, wat het voor geadopteerden weinig tastbaar maakt.

Wat wordt verstaan onder ‘juiste diensten’ of ‘andere diensten in binnen- en buitenland’? Zijn dat enkel officiële instanties? Wordt ook doorverwezen naar andere organisaties die ook kennis hebben van zoektochten in bepaalde landen/regio’s? Of komen deze mogelijke alternatieven niet in aanmerking? We vragen aan de Vlaamse Regering om bij de verdere concretisering van de wijze waarop het afstammingscentrum de geadopteerde bijstaat of contact wil met zijn/haar biologische familie deze bezorgdheid mee te nemen.

3.5. Sensibiliseer over het belang van afstammingsinformatie

Het oprichten van een afstammingscentrum, waar iedereen terecht kan met zijn afstammingsvragen en waar een DNA-databank is ondergebracht, is een grote stap vooruit om het recht op afstammingsinformatie te realiseren. Het volledige concept gaat echter uit van vrijwilligheid. Mensen beslissen zelf of ze willen zoeken en gevonden willen worden. Niemand kan verplicht worden. Sensibilisering, meer bepaald over het belang om zich bekend te maken en/of een DNA-staal achter te laten, zal hier noodzakelijk zijn.

3.6. Op naar aanpassingen in de wet

Vlaanderen zet binnen zijn bevoegdheden belangrijke stappen. Het is belangrijk dat er ook op federaal niveau een aantal wetswijzigingen komen om structurele veranderingen door te voeren.

Meer concreet betekent dit dat in de MBV-wet (wet van 6 juli 2007 betreffende de medische begeleide voortplanting en de bestemming van de overtalige embryo’s en gameten) de donoranonimiteit moet worden opgeheven. Het VN-Kinderrechtencomité tikte België hierover recent op de vingers.¹⁰ Ook de Raad van Europa adviseerde de Europese Commissie om lidstaten te verplichten donorkinderen toegang te geven tot hun afstammingsinformatie.

¹⁰ Kinderrechtencomité, ‘Concluding Observations’ (Belgium 2019), *UN Doc. CRC/C/BEL/CO/5-6*, §20.

Volgens de Raad doet de anonimiteit van donoren onevenredig afbreuk aan het recht van donorkinderen om hun identiteit te kunnen vormen. De anonimiteit is ook een probleem als donorkinderen geen toegang krijgen tot medische afstammingsinformatie.

Daarnaast is er regelgeving nodig die discreet bevallen mogelijk maakt, waardoor vrouwen zich niet moeten wenden tot de vondelingenschuif of anoniem bevallen. Tot slot dient ook de feitelijke situatie van draagmoederschap wettelijk te worden geregeld.